

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

เรื่อง คำชี้แจงประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๓๙๐ (พ.ศ. ๒๕๖๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการใช้วัตถุในอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้า เพื่อจำหน่าย หรือที่จำหน่าย และ

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๓๙๑ (พ.ศ. ๒๕๖๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เรื่อง กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย

ด้วยกระทรวงสาธารณสุขได้ปรับปรุงแก้ไขประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่อง กำหนดวัตถุที่ห้ามใช้ในอาหาร และประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่อง กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้าหรือจำหน่าย จำนวน ๔ ฉบับ ได้แก่ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๑๕๑) พ.ศ. ๒๕๓๖, (ฉบับที่ ๒๔๗) พ.ศ. ๒๕๔๔, (ฉบับที่ ๓๔๔) พ.ศ. ๒๕๕๕ และ (ฉบับที่ ๓๕๘) พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยพิจารณาทบทวนรายการสารและอาหารที่กำหนดไว้ในประกาศฯ ๔ ฉบับดังกล่าว ตามข้อมูลความปลอดภัยทางวิชาการและมาตรฐานคณะกรรมการอาหารของโครงการมาตรฐานอาหาร เอฟ เอ โอ/ดับบลิว เอช โอ (Codex Alimentarius Commission, Joint FAO/WHO Food Standard Programme, Codex) ที่เป็นปัจจุบัน และความเหมาะสมกับเทคโนโลยีการผลิตในปัจจุบัน โดยยังคงความมั่นใจในการคุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้บริโภค รวมถึงให้สอดคล้องกับหลักการตามอำนาจในมาตราที่บังคับใช้ คือ มาตรา ๖(๕) และ ๖(๘) ของพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่

๑. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๓๙๐ (พ.ศ. ๒๕๖๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการใช้วัตถุในอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือที่จำหน่าย

๒. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๓๙๑ (พ.ศ. ๒๕๖๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เรื่อง กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย

ประกาศฯ ทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าว มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยสรุปได้ ดังนี้

๑. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๓๙๐ (พ.ศ. ๒๕๖๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการใช้วัตถุในอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือที่จำหน่าย

เป็นประกาศฯ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ (๕) ของพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งเป็นการรวบรวมรายชื่อสารหรืออาหาร เฉพาะรายการที่มีการกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขของการใช้ในอาหารได้ บนพื้นฐานของข้อมูลวิชาการและความเหมาะสมของสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อความปลอดภัยแก่ผู้บริโภค มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑.๑ ยกเลิกประกาศฯ ๒ ฉบับ ได้แก่

(๑) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๑๕๑ (พ.ศ. ๒๕๓๖) เรื่อง กำหนดวัตถุที่ห้ามใช้ในอาหาร ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

(๒) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒๔๗) พ.ศ. ๒๕๔๔ เรื่อง กำหนดวัตถุที่ห้ามใช้ในอาหาร (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๔

๑.๒ กำหนดรายการสารหรืออาหาร พร้อมข้อกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการใช้ในอาหารได้ จำนวน ๓ รายการ ดังนี้

(๑) แคลเซียมไอโอเดท (calcium iodate) หรือโพแทสเซียมไอโอเดท (potassium iodate) อนุญาตให้ใช้ได้เฉพาะเพื่อปรับสภาวะโภชนาการเกี่ยวกับการขาดสารไอโอดีนเท่านั้น ตามที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเห็นชอบ [ตามข้อกำหนดเงื่อนไขเดิม ในประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๑๕๑ (พ.ศ. ๒๕๓๖) เรื่อง กำหนดวัตถุที่ห้ามใช้ในอาหาร]

(๒) เมทิลแอลกอฮอล์ (methyl alcohol) หรือเมทานอล (methanol) อนุญาตให้ใช้ได้เฉพาะเป็นสารช่วยในการผลิต (processing aid) สำหรับการผลิตอาหารดังต่อไปนี้ เท่านั้น

(ก) วัตถุเจือปนอาหาร ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร [เพิ่มเติมจากข้อกำหนดเดิม เพื่อให้ขอบเขตการใช้ความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและยังคงความมั่นใจในความปลอดภัยแก่ผู้บริโภค]

(ข) อาหารเพื่อการส่งออก [ตามข้อกำหนดเงื่อนไขเดิม ในประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒๔๗) พ.ศ. ๒๕๔๔ เรื่อง กำหนดวัตถุที่ห้ามใช้ในอาหาร (ฉบับที่ ๒)]

(๓) หญ้าหวานซึ่งมีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Stevia rebaudiana* Bertoni และผลิตภัณฑ์จากหญ้าหวาน อนุญาตให้ใช้ได้เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้ เท่านั้น

(ก) ใบหญ้าหวานเป็นชาสมุนไพร ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่อง ชาสมุนไพร

(ข) สตีวียอลไกลโคไซด์ (steviol glycosides) ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร

(ค) หญ้าหวาน หรือสารสกัดจากหญ้าหวาน ที่ใช้สำหรับการผลิตสตีวียอลไกลโคไซด์ ตาม (ข)

(ง) หญ้าหวาน หรือผลิตภัณฑ์อื่นจากหญ้าหวาน นอกเหนือจาก (ก) – (ค) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเห็นชอบภายใต้หลักการข้อกำหนดของประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่องอาหารนั้น ๆ

(จ) หญ้าหวาน หรือผลิตภัณฑ์จากหญ้าหวานที่ผลิตเพื่อการส่งออก

ทั้งนี้ ข้อกำหนดเงื่อนไขตามข้อ (ก) – (ค) และ (จ) เป็นไปตามข้อกำหนดเงื่อนไขเดิมในประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓๕๘) พ.ศ. ๒๕๕๖ เรื่อง กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย ยกเว้น ข้อกำหนดเงื่อนไขตามข้อ (ง) เพิ่มเติมจากข้อกำหนดเดิม เพื่อความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและยังคงความมั่นใจในความปลอดภัยแก่ผู้บริโภค โดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจะพิจารณาให้ความเห็นชอบพร้อมข้อกำหนดคุณภาพมาตรฐานและเงื่อนไขการใช้ แล้วแต่กรณีขึ้นอยู่กับประเภทของผลิตภัณฑ์ โดยมีหลักเกณฑ์ตามข้อกำหนดของประกาศที่เกี่ยวข้อง เช่น หากผลิตภัณฑ์ตามข้อ (ง) จัดเป็นวัตถุเจือปนอาหาร ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร หรือถ้าผลิตภัณฑ์นั้นจัดเป็นอาหารใหม่ (Novel food) ต้องผ่านการประเมินความปลอดภัยก่อนและต้องส่งมอบฉลากให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาตรวจอนุมัติก่อนนำไปใช้ ตามข้อกำหนดของประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่อง อาหารใหม่ เป็นต้น

๑.๓ กำหนดให้ประกาศฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือตั้งแต่วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป เนื่องจากรายการสารหรืออาหาร รวมถึงข้อกำหนดการใช้เป็นไปตามประกาศฯ เดิมและยังคงสอดคล้องกับข้อมูลทางวิชาการ/มาตรฐานสากลที่เป็นปัจจุบัน

๑.๔ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศฉบับนี้ จะมีความผิดฝ่าฝืนประกาศ ซึ่งออกตามมาตรา ๖(๕) มีโทษตามมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒

๒. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๓๙๑ (พ.ศ. ๒๕๖๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เรื่อง กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย

เป็นประกาศฯ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ (๘) ของพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งเป็นการรวบรวมรายชื่อสารหรืออาหาร เฉพาะรายการที่มีการกำหนดห้ามใช้ ในอาหารที่ผลิต นำเข้าหรือจำหน่าย บนพื้นฐานของข้อมูลวิชาการที่เป็นปัจจุบัน เพื่อความปลอดภัยแก่ผู้บริโภค มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๒.๑ ยกเลิกประกาศฯ ๒ ฉบับ ได้แก่

(๑) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓๔๔) พ.ศ. ๒๕๕๕ เรื่อง กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้าหรือจำหน่าย ลงวันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕

(๒) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓๕๘) พ.ศ. ๒๕๕๖ เรื่อง กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

๒.๒ กำหนดรายการสารหรืออาหาร เป็นอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย รวม ๑๔ รายการ ดังนี้

(๑) น้ำมันพืชที่ผ่านกรรมวิธีเติมโบรมีน (brominated vegetable oil)

(๒) กรดซาลิซิลิก (salicylic acid)

(๓) กรดบอริค (boric acid)

(๔) บอรัลเรกซ์ (borax)

(๕) โพแทสเซียมคลอเรต (potassium chlorate)

(๖) คูมาริน (coumarin) หรือ ๑,๒-เบนโซไพโรน (1,2-benzopyrone) หรือ ๕,๖-เบนโซแอลฟาไพโรน (5,6-benzo- α -pyrone) หรือ ซิส-ออโรโซ-คูมาริก แอซิด แอนไฮไดรด์ (cis-o-coumaric acid anhydride) หรือ ออโรโซ-ไฮดรอกซีซินนามิก แอซิด แลคโตน (o-hydroxycinnamic acid lactone)

(๗) ไดไฮโดรคูมาริน (dihydrocoumarin) หรือเบนโซไดไฮโดรไพโรน (benzodihydropyrene) หรือ ๓,๔-ไดไฮโดรคูมาริน (3,4-dihydrocoumarin) หรือไฮโดรคูมาริน (hydrocoumarin)

(๘) ไดเอทิลีนไกลคอล (diethylene glycol) หรือไดไฮดรอกซีไดเอทิลอีเธอร์ (dihydroxydiethyl ether) หรือไดไกลคอล (diglycol) หรือ ๒,๒'-ออกซีบิสเอทานอล (2,2'-oxybisethanol) หรือ ๒,๒'-ออกซีไดเอทานอล (2,2'-oxydiethanol)

(๙) ดัลซิน (dulcin) หรือ ๔-อีโทกซิฟีนิลยูเรีย (4-ethoxyphenylurea) หรือ พารา-ฟีเนทอลคาร์บาไมด์ (para-phenetolcarbamide)

(๑๐) เอเอฟ-๒ (AF-2) หรือ ๒-(๒-ฟูริล)-๓-(๕-ไนโตร-๒-ฟูริล) อะคริลาไมด์ (2-(2-furyl)-3-(5-nitro-2-furyl) acrylamide) หรือ ฟูริลฟูราไมด์ (furylfuramide)

(๑๑) โพแทสเซียมโบรมेट (potassium bromate)

(๑๒) ฟอรัลดีไฮด์ (formaldehyde) สารละลายฟอรัลดีไฮด์ (formaldehyde solution) และพาราฟอรัลดีไฮด์ (paraformaldehyde)

(๑๓) สารเมลามีน และสารในกลุ่มเมลามีนเฉพาะกรดไซยานูริก (cyanuric acid)

(๑๔) อาหารที่มีการใช้ (๑)-(๑๓) เป็นส่วนประกอบ

อนึ่ง การห้ามใช้สารดังกล่าวตามประกาศฯ นี้ มุ่งหมายถึงเจตนาหรือจงใจใช้สารดังกล่าวตามที่กำหนดในประกาศฯ เป็นอาหารหรือส่วนประกอบในอาหารที่ผลิต นำเข้า หรือจำหน่ายแก่ผู้บริโภค

ทั้งนี้ ข้อกำหนดตามข้อ (๑) - (๘) และ (๑๒) เป็นไปตามข้อกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมในประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๑๕๑) พ.ศ. ๒๕๓๖ เรื่อง กำหนดวัตถุที่ห้ามใช้ในอาหาร สำหรับน้ำมันพืชที่ผ่านกรรมวิธีเติมโบรมีน (brominated vegetable oil: BVO) ตามข้อ (๑) จัดเป็นวัตถุเจือปนอาหาร (INS 443) หน้าที่เพื่อเป็นอิมัลซิไฟเออร์ (emulsifier) และเป็นสารทำให้คงตัว (stabilizer) ในเครื่องดื่ม ที่ไม่อนุญาตให้ใช้เนื่องจากขาดข้อมูลสนับสนุนความปลอดภัย ตามผลการประเมินความปลอดภัยขององค์การสากล (The Joint FAO/WHO Expert Committee on Food Additives: JECFA)

ข้อกำหนดตามข้อ (๙) - (๑๑) เป็นไปตามข้อกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมในประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓๕๘) พ.ศ. ๒๕๕๖ เรื่อง กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย โดยอาศัยอำนาจบังคับใช้ตามมาตรา ๖(๘) ตามเดิม

ข้อกำหนดตามข้อ (๑๓) ปรับเพิ่มเติมข้อกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓๕๔) พ.ศ. ๒๕๕๕ เรื่อง กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้าหรือจำหน่าย เพื่อความชัดเจน และคงความปลอดภัยแก่ผู้บริโภค โดยข้อกำหนดปริมาณที่ยอมให้ตรวจพบสารเมลามีนและสารในกลุ่มเมลามีนที่ไม่ได้เกิดจากเจตนาหรือจงใจใช้ในอาหาร ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่องมาตรฐานอาหารที่มีสารปนเปื้อน หรือมาตรฐานที่กำหนดโดยคณะกรรมการโคเด็กซ์สาขาสารปนเปื้อน ภายใต้คณะกรรมการอาหารของโครงการมาตรฐานอาหาร เอฟ เอ โอ/ดับบลิว เอช โอ (Codex Alimentarius Commission, Joint FAO/WHO Food Standards Programme)

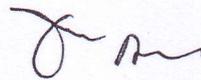
ข้อกำหนดตามข้อ (๑๔) เพื่อให้มีความชัดเจนว่ารวมถึงห้ามผลิต นำเข้าหรือจำหน่ายอาหารที่มีเจตนาใช้สารหรืออาหารตามข้อ (๑)-(๑๓) เป็นส่วนประกอบ

๒.๓ กำหนดให้ประกาศฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป เนื่องจากรายการสารหรืออาหาร รวมถึงข้อกำหนดการใช้ เป็นไปตามประกาศฯ เดิมและยังคงสอดคล้องกับข้อมูลทางวิชาการ/มาตรฐานสากลที่เป็นปัจจุบัน

๒.๔ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศฉบับนี้ จะมีความผิดฝ่าฝืนประกาศ ซึ่งออกตามมาตรา ๖(๘) มีโทษตามมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสองปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงขอประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน และขอให้ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขดังกล่าวโดยเคร่งครัด หากมีข้อสงสัยประการใด ติดต่อสอบถามได้ที่ สำนักอาหาร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข โทรศัพท์ ๐๒-๕๙๐-๗๑๗๓ และ ๐๒-๕๙๐-๗๑๗๘ ในวันและเวลาราชการ

ประกาศ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายธเรศ กรัษนัยรวิวงศ์)

รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข รักษาราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา